

MAJANDUSAASTA ARUANNE

Äriühingu nimi: Forus Security AS

Registrikood : 10622346

Aadress: Kadaka tee 63,12915 Tallinn,
Eesti Vabariik

E-post: forus@forus.ee

Kodulehekülg: www.forus.ee

Aruandeperiood: 01.01.2023-31.12.2023

Audiitor: Grant Thornton Baltic OÜ

Sisukord

Tegevusaruanne.....	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Finantsseisundi aruanne	8
Kasumiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Omakapitali muutuste aruanne	11
Finantsaruannete lisad.....	12
Lisa 1. Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2. Raha ja raha ekvivalendid	33
Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed.....	34
Lisa 4. Varud.....	34
Lisa 5. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	35
Lisa 6. Materiaalne põhivara.....	36
Lisa 7. Immateriaalne põhivara.....	37
Lisa 8. Rendikohustused.....	38
Lisa 9. Laenukohustised	39
Lisa 10. Võlad ja ettemaksed	40
Lisa 11. Tingimuslikud kohustised ja varad.....	40
Lisa 12. Aktsiakapital.....	41
Lisa 13. Müügilepingute tulu.....	41
Lisa 14. Müüdud kaupade ja teenuste kulu	41
Lisa 15. Mitmesugused tegevuskulud	42
Lisa 16. Personalikulud.....	42
Lisa 17. Seotud osapooled	43

Tegevusaruanne

Forus Security AS on Eesti kapitalil põhinev turva- ja ohutusvaldkonna ettevõtte, kus töötab üle 1100 inimese. Forus Security kuulub Forus Gruppi, mis osutab mitmesuguseid kinnisvara haldamise, hooldamise ja valvamisega seotud teenuseid.

Forus Security AS-i põhitegevuseks 2023 aastal oli turvateenuste osutamine (EMTAK 80101) ja turvaseadmete müük ja paigaldus (EMTAK 80201).

Pakume oma klientidele laialdast valikut valveteenustest, kompleksseid turvalahendusi, teostame nõrkvooluvaldkonnaga seotud paigaldus- ja hooldustöid ning osutame mitmesuguseid ohutusteenuseid sh. tuleohutusteenuseid. Forus Security pakub teenuseid üle Eesti, esindused asuvad Tallinnas, Tartus, Pärnus, Haapsalus, Jõhvis, Rakveres ja Kuressaares. Alates oktoobrist osutab Forus Security tehnohooldus teenuseid.

Ettevõtte on viimastel aastatel jõudsalt kasvanud, suurendades turvateenuste turuosa täiendavalt Securitas Eesti ostuga 2021. aasta alguses, millega Forus Security turuosa turvateenustes ületas 20%. Ärimahtude ja klientide rahulolu edasise kasvu tagamiseks investeerime nii olemasolevate teenuste arendamisse kui ka uute teenuste väljatöötamisse.

Väga suurt tähelepanu pöörame sisemiste protsesside arendamisele, mis tõstab ühest küljest efektiivsust ja teisest küljest võimaldab osutada meie klientidele stabiilselt kõrge kvaliteediga teenust. 2023. aastal jätkas Forus Security arendusmeeskond sisemiste protsesside automatiseerimist ja digitaliseerimist. Uuendame tehnikute tööajaplaneerimise ja tegevuste teostamise keskkonda, mis annab võimaluse hooldus-, paigaldus- ja rikketöid efektiivselt planeerida ning minna üle digitaalsetele hooldusraamatutele.

Keskkonnamõjud

Ettevõttel on märkimisväärse suurusega autopark. Sõidukid teenindavad peamiselt häireid (kasutades teekondade optimeerimiseks Forus Patroli rakendust) ja tehnilisi rikkeid, mistõttu sõidukite valikul pöörame suurt tähelepanu CO2 mõõdikutele, kütusekulule ja sellele, millist kütust auto tarbib. Eelistame hübriid- ja elektriautosid, vähendamaks nii keskkonnale tekkivat jalajälge.

Forus Security kolis 2022. aasta jaanuaris peakontori uuele pinnale, kus kasutame targa maja lahendusi: elektri kokkuhoiuks hindab süsteem sõltuvalt päevavalguse intensiivsusest valgustuse vajadust, samuti on valgustus liikumisanduritega seadistatud. Lisaks oleme optimeerinud jahutussüsteemi vastavaks ilmastikumuutustele.

Finantstulemused ja riskijuhtimine

Forus Security käive kasvas võrreldes 2022. aastaga 5% ja ulatus 32 600 020 euroni. Ettevõtte 2023. aasta kahjum oli 28 427 eurot (2022: kasum 694 554 eurot).

Forus Security AS raamatupidamise korraldamise aluseks on rahvusvahelised finantsaruandluse standardid (IFRS).

Kuna Forus Security arveldab vaid eurodes, siis ei ole ettevõtte avatud valuutakursist tulenevale riskile. Börsiinstrumentide volatiilsusest tulenevale riskile on ettevõttel kaudne avatus. Nimelt, kõik pinnad, kus ettevõtte tegutseb, on rendipinnad, mistõttu ei oma me otsest mõju selle üle, millised elektri- ja soojuselepingud on antud pindadel sõlmitud ning seetõttu kanname kaudselt ka börsiinstrumentide hinnamuutusest tulenevat riski. Ettevõttel olevad intressikandvad kohustised on sõlmitud fikseeritud intressimääraga, millele lisandub 6 kuu Euribor. Sellest tulenevalt on ettevõtte avatud Euribori muutustest tulenevatele riskidele, mida on täpsemalt käsitletud majandusaasta aruande lisas 19. Juhatuse hinnangul ei oma kirjeldatud riskid olulist mõju ettevõtte majandustulemustele.

Forus Security 2023. a. majandustegevust iseloomustavad suhtarvud:

eurodes	31.12.2023	31.12.2022
Suhtarvud		
Müügitulu (€)	32 600 020	31 028 310
Ärikasum (€)	571 809	1 130 625
Puhaskasum (€)	-28 427	694 554
Puhasrentaablus %	-0,09	2,2
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	0,34	0,38
ROA %	-0,13	3,63
ROE %	-0,66	16,11

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

Puhasrentaablus (%) = puhaskasum/ müügitulu * 100

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara/lühiajalised kohustused

ROA (%) = puhaskasum/ varad kokku * 100

ROE (%) = puhaskasum/omakapital* 100

Töötajad ja äritegevuse sotsiaalsed aspektid

Forus Security AS-i 2023. aasta keskmine töötajate arv oli 1 092 ning aasta lõpu seisuga oli ettevõttes 1 295 töötajat. Forus Security annab juba aastaid tööd väga erinevate profiilidega ametikohtadele ning seda üle Eesti, tänu asjaolule, et ka regioonides on aktiivne äritegevus.

2023 aastal oli töötajate voolavus 28,3%. Intensiivsem on voolavus turvatöötajate seas, eelneva aastaga võrreldes on see veidi kasvanud. Teiste töökohtade osas on voolavus madal.

Lähtudes üldisest demograafilisest olukorrast, arvestame nooremapoolse tööealise elanikkonna liikuvusega. Ettevõttena oleme seadnud eesmärgiks pakkuda paindliku ja osalise tööajaga töötamise võimalust.

Kvaliteetse teenuse osutamine eeldab regulaarset panustamist töötajate arendamisse ning koolitusse. 2023. aastal lähtub ettevõtte isikulisest koolitusvajadusest ning paneb rõhku valdkonnaspetsiifiliste koolituste korraldamisele. Oleme loonud lihtsalt toimiva sisekoolitussüsteemi ning panustame Forus Security väga heade spetsialistide koolitusprotsessi kaasamisele.

Pöörame suuremat tähelepanu karjäärivõimalustele ettevõttes sees, eesmärk on pakkuda haridust omandavatele turvatöötajatele erinevate valdkondade praktikavõimalusi enda ettevõttes. Kasvav on nõudlus mitut võõrkeelt rääkivate ning väga heade tehniliste oskusega turvatöötajate järele, kes suudavad toime tulla kaasaegsete ning kiirelt arenevate tehniliste valvesüsteemidega. Seega muutub turvatöötaja kuvand, mis suurendab huvi turvatöö vastu.

Valvesüsteemide paigaldus- ja hooldusteenuse mahu kiire kasv loob täiendava vajaduse tehnikute ja tehnikavaldkonna juhtide järelkasvu planeerimiseks ning müügivaldkonna ja klienditeeninduse töötajate tehniliste oskuste ja teadmiste arendamiseks.

Panustame ühiskonna sotsiaalsesse arengusse, viies ettevõtte põhiväärtused iga meie töötajani. Väärtustame ja tunnustame keskkonda säästvat ja teineteise suhtes märkavat käitumist.

Juhtimine

2023. aasta lõpus oli ettevõtte juhatus neljaliikmeline, juhatusse kuulusid Kalev Reiljan, Jüri Teemant, Kaimar Karuauk ja Merike Mumme.

Äriühingu nõukogusse kuulusid 2023. aasta lõpu seisuga Tarmo Keskküla, Tiit Nuudi ja Paul Muttanen.

Forus Security arenguplaanid 2024 aastal

2024. aastal on plaanis arendada kaughooldus ja -haldus võimekust, kasutades nii töökäsi efektiivsemalt. Jätkuvalt panustame mehitatud valveteenuste arendamisse keskendused suuremale spetsialiseerumisele ja töötajate vastavate vajalike kompetentside kasvatamisele. Samuti keskendume teenuste ja toodete pakettmüügile, võimaldamaks kliendil saada soovitud teenused ja süsteemid ühest kohast usaldusväärset

partnerilt. Forus Security panustab olulises mahus IT arendustegevusse parendades nii tugiprotsesse kui võttes kasutusele uusi enda tarbeks arendatud tarkvaralahendusi parendamiseks operatiivprotsesse.

Majanduskeskkond ja majandustegevuse hooajalisus

Forus Security äritegevus on osaliselt mõjutatud hooajalisusest, eelkõige mehitatud valve ajutiste projektide ja nõrkvooluprojektide osas. Mõlema tegevuse puhul on aktiivsus tulenevalt Eesti ilmastikuoludest kõrgem perioodil mai-september ning madalam oktoober-aprill. Teistes tegevusvaldkondades tsüklilisust märkimisväärselt ei esine.

Raamatupidamise aastaaruanne
Finantsseisundi aruanne

	Lisa nr	31.12.2023	31.12.2022
Varad			
Käibevarad			
Raha	2	314 095	649 403
Nõuded ja ettemaksud	3	3 853 182	3 340 660
Varud	4	160 387	216 961
Kokku käibevarad		4 327 664	4 207 023
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksud	3	53 146	42 228
Materiaalsed põhivarad	6	804 942	773 141
Renditav vara	6	2 754 933	2 129 940
Immateriaalsed põhivarad	7	13 764 675	11 319 277
Kinnisvarainvesteeringud	6	539 165	661 236
Kokku põhivarad		17 916 861	14 925 822
Kokku varad		22 244 526	19 132 845
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	8,9	6 692 816	5 407 862
Võlad ja ettemaksud	10	6 225 314	5 561 188
Kokku lühiajalised kohustised		12 918 130	10 969 050
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	8,9	4 281 316	3 850 777
Eraldised		761 711	1 223
Kokku pikaajalised kohustised		5 043 027	3 852 000
Kokku kohustised		17 961 157	14 821 050
Omakapital			
Aksiakapital nimiväärtuses	11	58 280	58 280
Ülekurss		3 589 097	3 589 097
Kohustuslik reservkapital		1 917	1 917
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		662 501	-32 053
Aruandeaasta kasum		-28 427	694 554
Kokku omakapital		4 283 369	4 311 795
Kokku kohustised ja omakapital		22 244 526	19 132 845

Kasumiaruanne

eurodes	Lisa	2023	2022
Müügitulu	13	32 600 020	31 028 310
Müüdnud kaupade ja teenuste kulu (-)	14	-5 754 475	-5 639 213
Mitmesugused tegevuskulud (-)	15	-1 713 885	-1 600 979
Tööjõukulud (-)	16	-23 795 640	-21 589 263
Amortisatsioon (-)	6,7	-1 096 764	-1 060 879
Muud äritulud		420 392	34 095
Muud ärikulud (-)		-87 839	-41 445
Ärikasum		571 809	1 130 625
Intressitulud		1 062	604
Intressikulud (-)		-593 749	-430 652
Muud finantskulud (-)		-7 549	-6 023
Puhaskasum ja koondkasum		-28 427	694 554

Rahavoogude aruanne

Eurodes	Lisa	2023	2022
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum		571 809	1 130 625
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus		1 096 764	1 060 879
Kasum (kahjum) põhivarade müügist		-4 777	-2 576
Kokku korrigeerimised		1 091 987	1 058 303
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-523 441	-311 248
Varude muutus		56 574	12 869
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		-79 908	702 060
Kokku rahavood äritegevusest		1 117 022	2 592 609
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel		-208 877	-256 137
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel		0	-2 500
Laekunud intressid		1 062	604
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-207 815	-258 033
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud		505 193	0
Saadud laenude tagasimaksed		-600 896	-1 245 755
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		-614 889	-550 593
Makstud intressid		-533 922	-370 941
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-1 244 514	-2 167 289
Kokku rahavood		-335 308	167 286
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2	649 403	482 117
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-335 308	167 286
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2	314 095	649 403

Omakapitali muutuste aruanne

eurodes	Aksiakapital	Ülekurss	Reservkapital	Jaotamata kasum	Omakapital kokku
31.12.2021	58 280	3 589 097	1 917	496 487	4 145 781
Aruandeaasta kasum				694 554	694 554
Äriühendus				-528 540	-528 540
31.12.2022	58 280	3 589 097	1 917	662 501	4 311 795
Aruandeaasta kasum				-28 427	-28 427
31.12.2023	58 280	3 589 097	1 917	634 074	4 283 369

Vt ka lisa 7 ja 11.

Finantsaruannete lisad

Lisa 1. Arvestuspõhimõtted

1.1. Finantsaruannete koostamise alus

Forus Security AS (edaspidi "ettevõtte") finantsaruanded on koostatud lähtudes Rahvusvahelistest Finantsaruandluse Standarditest (International Financial Reporting Standards – IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Ettevõtte on arvestuspõhimõtteid järjepidevalt rakendanud kõikidel esitatud perioodidel, kui ei ole teisiti öeldud.

Finantsaruanded on koostatud tegevuse jätkuvuse põhimõttel.

Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele tuleb teatud osades teha juhtkonnapoolseid raamatupidamislikke hinnanguid. Samuti peab Forus Grupi raamatupidamis põhimõtete rakendamisel tegema juhtkonnapoolseid otsuseid.

Finantsaruannete esitamine (IAS 1)

Finantsaruanded näitavad struktureeritult ettevõtte finantsseisundit ja finantstulemusi. Eesmärk on anda teavet ettevõtte finantsseisundi, finantstulemuste ja rahavoogude kohta, mille eesmärk on toetada nende finantsaruannete kasutajate majanduslikke otsuseid.

Finantsaruanded koosnevad finantsseisundi aruannetest seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022, nimetatud majandusaastate kasumiaruandest, omakapitali muutuste aruandest, rahavoogude aruandest ja selgitavatest lisadest.

1.2. Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Muutused olulistest arvestuspõhimõtetes

Käesoleva aruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on samad, mida kasutati 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta aruandes, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevalt.

Kehtima hakkavad standardimuudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad kohustuslikuks alates 01.01.2023 või hilisematel perioodidel ja mida ei ole rakendatud ennetähtaegselt.

IAS 1 ja IFRS rakendusjuhendi nr 2 muudatused: „Arvestuspõhimõtete avalikustamine” (rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele)

IAS 1 muudeti, et nõuda ettevõtetelt oluliste arvestuspõhimõtete asemel nende oluliste arvestuspõhimõtete teabe avalikustamist. Muudatus sätestas olulise arvestuspõhimõtete teabe määratluse. Muudatus selgitas samuti, et arvestuspõhimõtete teave on eeldatavasti oluline, kui ilma selleta ei oleks finantsaruannete kasutajatel võimalik aru saada finantsaruannete muust olulisest teabest. Muudatuses on toodud illustreerivad näiteid arvestuspõhimõtete teabest, mida tõenäoliselt peetakse oluliseks ettevõtte finantsaruannete jaoks. Lisaks selgitas IAS 1 muudatus, et ebaoluline arvestuspõhimõtete teave ei pea olema avalikustatud. Kui aga seda avalikustatakse, siis see ei tohiks varjutada olulist arvestuspõhimõtete teavet. Selle muudatuse toetamiseks muudeti ka IFRS rakendusjuhendit nr 2 “Olulisuse otsuste tegemine”, et anda juhiseid olulisuse mõiste rakendamiseks arvestuspõhimõtete avalikustamisel. Ettevõtte hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

„Arvestushinnangute mõiste” - IAS 8 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele)

IAS 8 muudatus selgitab, kuidas ettevõtted peavad eristama arvestuspõhimõtete muutuseid arvestushinnangute muutustest. Ettevõtte hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

„Varade ja kohustustega seotud edasilükkunud tulumaks, mistuleneb ühest tehingust” - IAS 12 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele)

IAS 12 muudatused täpsustavad, kuidas kajastada edasilükkunud tulumaksu tehingutelt nagu rendilepingud ja kahjutustamise kohustused. Teatud tingimustel on ettevõtted varade või kohustuste esmakordsel kajastamisel vabastatud edasilükkunud tulumaksu kajastamisest. Varasemalt ei olnud selge, kas vabastus rakendub selliste tehingute suhtes nagu rendilepingud ja kahjutustamise kohustused - tehingud, mille puhul

kajastatakse nii vara kui ka kohustus. Muudatused selgitavad, et vabastust ei rakendata ning ettevõtetel on kohustus kajastada vastavate tehingutelt edasilükkunud tulumaks. Muudatused nõuavad ettevõtetelt edasilükkunud tulumaksu kajastamist tehingutelt, millest tulenevad esmasel kajastamisel maksustatavate ja mahaarvatavate ajutiste erinevuste võrdsed summad. Ettevõtte hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

„Liisingud: rendikohustus müügi- ja tagasirendi korral“ – IFRS 16 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt)

Muudatused puudutavad müügi-tagasirendi tehinguid, mis vastavad IFRS 15 nõuetele, mida tuleb kajastada müügina. Muudatused nõuavad, et müüja-rentnik hindaks hiljem tehingust tulenevaid kohustusi nii, et ta ei kajastaks talle säilinud kasutusõigusega seotud kasumit või kahjumit. See tähendab sellise tulu edasilükkamist isegi siis, kui kohustus on teha muutuvaid makseid, mis ei sõltu indeksist ega intressimäärast. Ettevõtte hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

„Kohustuste liigitamine lühi- või pikaajalisteks, jõustumiskuupäeva edasilükkamine“ - IAS 1 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt)

Need muudatused selgitavad, et kohustused liigitatakse kas lühi- või pikaajalisteks, olenevalt aruandeperioodi lõpus eksisteerivatest õigustest. Kohustused on pikaajalised, kui ettevõttel on aruandeperioodi lõpus sisuline õigus lükata tasumine edasi vähemalt kaheistkümnelt kuu võrra. Juhend ei nõua enam sellist tingimusteta õigust. 2022. aasta oktoobri muudatus kehtestas, et pärast aruandekuupäeva järgitavad laenukohustused ei mõjuta võlgade liigitamist lühi- või pikaajaliseks aruandekuupäeval. Juhtkonna ootused, kas nad kasutavad hiljem arveldamise edasilükkamise õigust, ei mõjuta kohustuste klassifitseerimist. Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui tingimust rikutakse aruandekuupäeval või enne seda, isegi kui laenuandja annab sellest tingimusest loobumise pärast aruandeperioodi lõppu. Seevastu laen liigitatakse pikaajaliseks, kui laenulepingut rikutakse alles pärast aruandekuupäeva. Lisaks täpsustavad muudatused võlgade klassifitseerimise nõudeid, mida ettevõtte võib arveldada selle konverteerimisel omakapitaliks. Arveldamine on määratletud kui kohustise kustutamine raha, muude majanduslikku kasu sisaldavate ressurssidega või ettevõtte enda omakapitaliinstrumentidega.

Erand kehtib konverteeritavatele instrumentidele, mida võidakse konverteerida omakapitaliks, kuid ainult nende instrumentide puhul, mille konverteerimisoptsoon on klassifitseeritud omakapitaliinstrumentideks liitfinantsinstrumendi eraldi komponendina. Ettevõtte hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Ettevõttele.

1.3. Materiaalne põhivara (IAS 16)

Materiaalne põhivara on vara, mida kasutatakse tootmiseks, teenuste osutamiseks või halduslikel eesmärkidel rohkem kui ühe aasta jooksul.

Materiaalne põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Soetusmaksumus koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega otseselt seotud kuludest, mis on vajalikud vara töökorras olekusse ja asukohta viimiseks. Kui materiaalse põhivara objekt koosneb eraldi identifitseeritavatest komponentidest, millel on erinev kasulik eluiga, kajastatakse neid komponente eraldi varana ja neile määratakse eraldi amortisatsioonimäärad vastavalt komponentide kasulikule elueale. Renditingimuste alusel renditud põhivara objekte kajastatakse sarnaselt ostetud põhivaraga.

Amortisatsiooni kajastatakse kuluna lineaarselt põhivara instrumendi ja selle identifitseeritavate komponentide eeldatava kasuliku eluea jooksul.

Rakendatakse järgmisi eeldatavaid kasulikke eluigaid:

- Ehitised kuni 10%
- Transpordivahendid 20-50%
- Renditav vara 20-50%
- Muu materiaalne vara 16-50%

Maad ja pooleliolevaid ehitusi ei amortiseerita.

Ettevõtte kasutab kõikides ettevõtte ettevõtetes ühtset amortisatsioonimäära. Hinnanguline kasulik eluiga, jääkväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse igal aastal üle. Muudatuste mõju kajastub aruandeperioodil ja järgnevatel perioodidel.

Materiaalse põhivara objektide kajastamine lõpetatakse nende võõrandamisel või kui vara jätkuvast kasutamisest või võõrandamisest ei

tulene majanduslikku kasu. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tulenevad kasumid või kahjumid kajastatakse kasumiaruandes kas muude äritulude või muude ärikulude koosseisus.

1.4. Immateriaalne põhivara (IAS 38)

Eraldi omandatud immateriaalne põhivara mõõdetakse esmalt soetusmaksumuses. Äriühenduses soetatud immateriaalse vara soetusmaksumus on selle õiglane väärtus omandamise kuupäeval. Pärast esmast kajastamist mõõdetakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja akumulieeritud kahjumid väärtuse langusest. Immateriaalse põhivara kasulik eluiga on piiratud või piiramatu.

Immateriaalse põhivara kajastamine lõpetatakse selle võõrandamisel (st. päeval, mil saaja omandab kontrolli) või kui selle kasutamisest või võõrandamisest ei eeldata tulevast majanduslikku kasu. Kõik kasumid või kahjumid, mis tekivad vara kajastamise lõpetamisest (arvutatakse netomüügitulude ja vara bilansilise maksumuse vahena), kajastatakse kasumiaruandes.

Firmaväärtus

Firmaväärtust hinnatakse algselt soetusmaksumuses (mis ületab üle kantud tasu ja mittekontrolliva osaluse summa ja omandatud eristatavate varade ja ülevõetud kohustiste netosumma). Kui omandatud netovara õiglane väärtus on suurem kui üleantud tasu, hindab ettevõtte uuesti, kas ta on õigesti tuvastanud kõik omandatud varad ja kõik ülevõetud kohustised, ning vaatab läbi protseduurid, mida kasutati summade kajastamiseks omandamise kuupäeval. Kui üleantud summa ületab omandatud netovarade õiglast väärtust, kajastatakse tekkinud kasum kasumiaruandes.

Pärast esmast kajastamist mõõdetakse firmaväärtust soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Vara väärtuse languse kontrollimise eesmärgil jaotatakse äriühenduses omandatud firmaväärtus alates omandamise kuupäevast igale ettevõtte raha teenivale üksusele, mis eeldatavasti saavad ühenduse sünergiast kasu, olenemata sellest, kas omandatu muud varad või kohustised on üle antud nendele üksustele.

Kui raha teeniva üksuse kaetav väärtus on väiksem selle bilansilisest väärtusest, jaotatakse väärtuse langusest tulenev kahjum esmalt üksusele ja seejärel üksuse muude varade bilansilise maksumuse vähendamiseks proportsionaalselt bilansilise jäägi alusel. Kahjum vara väärtuse langusest

kajastatakse kohe koondkasumiaruandes. Firmaväärtuse kajastatud allahindlust ei tühistata järgnevatel perioodidel.

Kui firmaväärtus on jaotatud raha teenivale üksusele ja osa selle üksuse tegevusest lõpetatakse, peab lõpetatud tegevusega seotud firmaväärtus sisalduma tegevuse jääkmaksumuses, mida kasutatakse kasumi või kahjumi määramisel tegevusvaldkonna võõrandamisel. Nendel tingimustel võõrandatud tegevusvaldkonnaga seotud firmaväärtust mõõdetakse võõrandatud tegevusvaldkondade suhteliste väärtuste ja alles jäänud raha teeniva üksuse suhtelise väärtuse põhjal.

1.5. Raha ja raha ekvivalendid, rahavood (IAS 7)

Raha ja raha ekvivalendid on arveldukontod pangas ja sularaha kassas, kõrge likviidsusega kuni kolmekuulise tähtajaga investeeringud ja mille väärtuse muutumise risk on väike.

Piirangutega raha ja raha ekvivalentide saldod on need, mis vastavad raha ja raha ekvivalentide määratlusele, kuid ei ole ettevõtte kasutuse jaoks saadaval. Ettevõttel on osana oma äritegevusest kohustis hoiustada raha tagatisdeposiidina. Sellised tagatisdeposiidid on rahavoogude aruandes kajastatud äritegevuse nõuete muutusena.

Ettevõtte kajastab äritegevuse rahavoogusid kaudsel meetodil, mille kohaselt ärikasumit või -kahjumit korrigeeritakse mitterahalitse tehingute, varasemate või tulevaste tekkepõhiselt kajastatud rahalaekumiste või maksete ning investeerimis- või finantseerimistegevuse rahavoogudega seotud tulude või kulude mõjuga.

1.6. Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna kajastatakse kinnisvaraobjekte (maa, hoone), mida Ettevõtte hoiab (kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel rendituna) renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid (s.o notaritasud, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud).

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine bilansis lõpetatakse objekti võõrandamise või kasutusest eemaldamise korral, kui varast ei teki eeldatavasti tulevast majanduslikku kasu. Kinnisvarainvesteeringu

kajastamise lõpetamisest tekkinud kasum või kahjum kajastatakse lõpetamise perioodi kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real. Kui kinnisvaraobjekti kasutamise eesmärk muutub, klassifitseeritakse vara bilansis ümber. Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objekti suhtes selle vararühma arvestuspõhimõtteid, kuhu objekt on üle kantud. Kinnisvarainvesteeringud ei sisalda laenukasutuse kulutusi.

1.7. Varud (IAS 2, IAS 23, IFRS 9)

Varusid kajastatakse kas soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses. Soetusmaksumus koosneb otsesest materjalist ja vajaduse korral otsesest tööjõukulust ja nendest üldkuludest, mis on tekkinud varude kohaletoimetamisel nende praegusesse asukohta ja seisukorda. Kui varude objektid ei ole üksteisest selgelt eristatavad, kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Neto realiseerimisväärtus on hinnanguline müügihind, millest on maha arvatud varu objekti lõpetamiseks vajalikud kulud ning turustamis-, müügi- ja üleandmiskulud.

1.8. Finantsinstrumendid (IFRS 9)

Finantsinstrument on igasugune leping, millega tekib ühele ettevõttele finantsvara ja teisele ettevõttele finantskohustis või omakapitaliinstrument.

Finantsvarad ja -kohustised kajastatakse ettevõtte finantsseisundi aruandes, kui ettevõttest saab instrumendi lepinguline osapool.

Finantsvarasid ja -kohustisi mõõdetakse algselt õiglasest väärtusest, välja arvatud nõuded ostjate vastu, millel puudub oluline rahastamiskomponent ja mida hinnatakse tehinguhinnas. Tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvarade ja finantskohustiste (välja arvatud finantsvara ja finantskohustised õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande) omandamisel või emiteerimisel, lisatakse või lahutatakse finantsvarade või -kohustiste õiglasest väärtusest, vajaduse korral esmasel arvele võtmisel. Tehingukulud, mis on otseselt seotud õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade või finantskohustiste omandamise, kajastatakse kohe kasumiaruandes.

Finantsvarad

Ettevõtte mõõdab oma finantsvarad õiglasest väärtusest ja amortiseeritud soetusmaksumuses. Liigitus sõltub ettevõtte ärimudelitest finantsvarade

haldamisel ja rahavoogude karakteristikute lepingutingimustest. Vastavalt ettevõtte ärimudelile saavutatakse finantsvarade eesmärk nii läbi lepinguliste rahavoogude kui ka finantsvarade müügi.

Esialgsel kajastamisel mõõdab ettevõtte finantsvara õiglasest väärtusest, finantsvara puhul mida ei kajastata õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande lisatakse või arvatakse maha tehingukulutused mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või emiteerimisega.

Finantsvara ost-müük kajastatakse kasutades arvelduspäevapõhist arvestust. Arvelduskuupäev on kuupäev, mil vara on ettevõttele üle antud või ettevõtte on selle üle andnud.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui finantsvaradelt rahavoogude saamise õigused on lõppenud või need on üle antud ning ettevõtte on üle andnud sisuliselt kõik omandiõiguse riskid ja hüved. Kajastamise lõpetamisel kajastab ettevõtte bilansilise väärtuse ja saadud tasu vahe kasumina või kahjumina. Õiglasest väärtusest mõõdetud finantsvarade tehingukulud, mis kas liidetakse või lahutatakse, kajastatakse kasumiaruandes. Võlainstrumentide edasine mõõtmine sõltub ettevõtte vara haldamise ärimudelist ja vara rahavoogudest.

Ettevõtte mõõdab oma võlainstrumente amortiseeritud soetusmaksumuses. Finantsvara amortiseeritud soetusmaksumus on summa, milles finantsvara esmaselt kajastatakse ja millest on maha arvatud põhiosa tagasimaksud ning millele on lisatud kumulatiivne amortisatsioon, kasutades efektiivse intressimäära meetodit selle esialgse summa ja lunastustähtajal makstava summa vahelise iga erinevuse suhtes vahel ning millest on maha arvatud kõik vähenemised.

Ettevõtte kajastab laenuinstrumentide, liisingunõuete, nõuded ostjate vastu, lepinguliste varade ja finantsgarantiilepingute väärtuse langusest tulenevaid eeldatavaid krediidikahjumeid. Eeldatav krediidikahjum on kõigi lepinguliste rahavoogude ja kõigi ettevõtte poolt eeldatavalt kättesaadavate rahavoogude vahe, mis on diskonteeritud algse efektiivse intressimääraga. Eeldatavate krediidikahjumite summat mõõdetakse igal aruandekuupäeval, et kajastada krediidiriski muutusi pärast vastava finantsinstrumendi esmakordset kajastamist.

Ettevõtte mõõdab nõuded ostjate vastu, lepinguliste varade ja rendinõuete eeldatavaid krediidikahjumeid nende kehtivusaja jooksul. Nende finantsvarade eeldatavaid krediidikahjumeid hinnatakse eraldiste maatriksi alusel, mis põhineb ettevõtte varasemal krediidikahjumite kogemusel ning mille mõõtmisel võetakse arvesse võlgnike spetsiifikat, üldisi

majanduskeskkonda ja aruande seisuga kehtivaid tingimusi ning tulevase prognoose, sealhulgas vajadusel raha ajaväärtust.

Kõigi muude finantsinstrumentide puhul kajastab ettevõtte eeldatavaid krediidikahjumeid, kui krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud. Kui aga finantsinstrumendi krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud, mõõdab ettevõtte selle finantsinstrumendi kahju allahindlust 12 kuu jooksul eeldatava krediidikahju summas. Kehtivusajal eeldatava krediidikahjum tuleneb kõigist finantsinstrumendi kehtivusajal võimalikest kohustiste täitmata jätmise juhtudest. 12-kuuline eeldatav krediidikahjum on finantsinstrumendi kehtivusaja eeldatav krediidikahjumi osa, mis vastab finantsinstrumendiga seotud kohustiste täitmata jätmise tagajärjel 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva.

Finantsvara amortiseeritud soetusmaksumuse intressitulu arvutamiseks kasutatakse efektiivse intressimäära meetodit. Krediidi tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvara puhul kajastatakse intressitulu efektiivse intressimäära meetodi rakendamisel finantsvara amortiseerunud soetusmaksumuse arvutamiseks. Kui järgnevatel aruandeperioodidel finantsinstrumendi krediidirisk paraneb nii, et finantsvara väärtus ei ole enam krediidi tõttu langenud, siis rakendatakse intressitulu arvutamiseks efektiivset intressimäära bilansilisele brutojääkmaksumusele.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised kajastatakse algselt õiglases väärtuses ning laenude, laenukohustiste ja võlgnevuste puhul on maha arvatud otseselt seotud tehingukulud.

Ettevõtte finantskohustiste hulka kuuluvad võlad ja ettemaksed ja laenukohustised.

Intressi kandvad laenukohustised kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Efektiivse intressimäära meetod on meetod võlainstrumendi amortiseeritud soetusmaksumuse arvutamiseks ja intressitulu jaotamiseks asjakohase ajavahemiku jooksul. Efektiivne intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed (sealhulgas kõik tasud, mis on makstud või saadud, mis moodustavad efektiivse intressimäära lahutamatu osa, tehingukulud ja muud lisatasud või allahindlused) finantskohustise eeldatava kehtivusaja jooksul või (vajadusel) finantskohustise amortiseeritud soetusmaksumus.

Ettevõtte lõpetab finantskohustiste kajastamise lõpetamise alles siis ja ainult siis, kui Ettevõtte kohustised on täidetud, tühistatud või aegunud. Kajastatud finantskohustise bilansilise jääkmaksumuse ning makstud ja maksta jääva tasu vahe kajastatakse kasumi või kahjumina kasumiaruandes.

Varjatud tuletisinstrumendid

Kui ettevõtte sõlmib äripartneriga halduslepingu, hindab ta finantsvara ja -kohustisi, mis on võetud asjakohaseks liigitamiseks ja määramiseks vastavalt lepingutingimustele, majanduslikele näitajatele ja asjakohastele tingimustele omandamise kuupäeva seisuga. See hõlmab varjatud tuletisinstrumentide eraldamist põhilepingutes. Hübriidlepingusse lülitatud tuletisinstrument, millel on finantskohustis või mittefinantsvara põhileping, eraldatakse põhilepingust ja kajastatakse eraldi tuletisinstrumendina, kui: instrumendi majanduslikud näitajad ja riskid ei ole põhilepinguga tihedalt seotud; samasuguste tingimustega eraldiseisev instrument vastab tuletisinstrumendi määratlusele; ja hübriidlepingut ei mõõdetata õiglaselt väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Varjatud tuletisinstrumente mõõdetatakse õiglaselt väärtuses ning õiglase väärtuse muutustega läbi kasumiaruande. Ümberhindamine toimub ainult siis, kui lepingutingimused muutuvad selliselt, et toimub oluline muutus lepingujärgsetes rahavoogudes või finantsvara ümberliigitamine õiglaselt väärtusest läbi koondkasumi.

1.9. Eraldised ja tingimuslikud kohustised (IAS 37)

Eraldise kajastatakse siis, kui Ettevõttel on minevikusündmusest tulenev eksisteeriv kohustis (juriidiline või faktiline), on tõenäoline, et Ettevõtte peab selle kohustise täitma, ning kohustise summa on usaldusväärset hinnatav. Eraldisena kajastatud summa on parim hinnang eksisteeriva kohustise täitmiseks nõutava tasu kohta aruandeperioodi lõpus, arvestades kohustisega seotud riske ja ebakindlaid asjaolusid. Kui eraldist mõõdetatakse eksisteeriva kohustise täitmiseks vajamineva rahavooga, on selle bilansiline väärtus nende rahavoogude nüüdisväärtus (kui raha ajaväärtuse mõju on oluline).

Kui eeldatakse, et osa või kogu eraldis hüvitatakse kolmanda osapoole poolt, kajastatakse hüvitis varana, kui on kindel, et hüvitise suurust saab usaldusväärset mõõta.

Tingimuslikud kohustised

Tingimuslikud kohustised on need kohustised, mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui realiseerimata jätmise või mille summat ei ole võimalik piisavalt usaldusväärsetl mōōta. Ettevōte ei kajasta tingimuslikke kohustisi, kuid majanduslikku kasu sisaldavate ressursside vāhenemise summa ja ajaga seotud ebakindlad asjaolud ning vōimalike eeldatavate hūvitiste summa on avaldatud finantsaruannete lisades.

1.10. Rendarvestus (IFRS 16)

Ettevōte hindab lepingu sōlmimisel, kas leping on rendileping vōi sisaldab rendisuhet. Leping on rendileping juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigust kontrollida kindlaksmāaratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Ettevōte kui rentnik

Ettevōte mōōdab kasutusõiguse esemeks olevat vara ja rendikohustisi kõigi rendilepingute osas, milles osaleb kui rentnik, vālja arvatud lūhiajaline rent ja rendilepingud, mille alusvara vāärtus on vāike.

Kasutusõiguse esemeks olevat vara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulēeritud kulum ja vāärtuse langusest tulenevad akumulēeritud kahjumid, ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ūmberhindamisele. Kasutusõiguse esemeks oleva vara maksumus sisaldab rendikohustise esialgse mōōtmisel kindlaks tehtud summat, kõiki rendiperioodi alguses ja enne seda tehtud rendimakseid (millest on maha arvatud saadud rendistiimulid), kõiki ettevōttele tekkinud rentniku esmaseid otsekulutusi; ja rentniku hinnangulisi kulutusi, mis tekivad seoses alusvara lammutamise ja teisaldamisega, selle asukoha taastamisega vōi alusvara seisundi taastamisega vastavalt rendi tingimustele, vālja arvatud juhul, kui need kulutused tehakse varude valmistamiseks.

Ettevōte mōōdab rendiperioodi alguses rendikohustise selleks kuupāevaks tasumata rendimaksete nūudisvāärtuses. Rendimakseid diskonteeritakse rendi sisemise intressimāāraga vōi ettevōtte alternatiivset laenuintressimāāra. Alternatiivne intressimāāra on intressimāāra, mida ettevōte peaks maksma laenu vōtmiseks, et omandada kasutamisõiguse esemeks oleva varaga sarnast vara.

Rendimaksed hōlmavad fikseeritud makseid (sealhulgas sisulisi fikseeritud makseid), millest on maha arvatud saadaolevad rendistiimulid, muutuvad rendimaksed, mis sõltuvad indeksist vōi māārast, ja summad, mida

eeldatavasti tasutakse jääkväärtuse garantiide alusel. Rendimaksud hõlmavad ka ettevõtte poolt mõistlikult kasutatava ostuõiguse realiseerimise hinda ja tasumisele kuuluvaid trahve rendilepingu lõpetamise eest, kui ettevõtte otsustab rendiperioodil rendilepingu lõpetada.

Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandiõigus rendiperioodi lõppedes üle rentnikule või kui kasutusõiguse esemeks oleva vara maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et ettevõtte realiseerib ostuõiguse, arvestab ettevõtte kasutamiseõiguse esemeks oleva vara kulumit kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni. Muudel juhtudel arvestab ettevõtte kasutamiseõiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea või rendiperioodi lõpuni.

Rendikohustist mõõdetakse järgmiselt: a) bilansilise väärtuse suurendaminevastavalt rendikohustise intressile; b) bilansilise väärtuse vähendamine vastavalt tehtud rendimaksetele; ja c) bilansilise väärtuse ümber hindamine vastavalt kasutamiseõiguse esemeks oleva vara rendikohustise ümberhindlusele või rendilepingu muudatustele või vastavalt muudetud sisuliselt fikseeritud rendimaksetele.

Ettevõtte kui rendileandja

Rendilepingud, mille puhul ettevõtte on rendileandja, liigitatakse kapitali- või kasutusrendiks. Kui kõik olulised alusvaraga seotud riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule, liigitatakse rendileping kapitalirendiks. Kõik muud rendid liigitatakse kasutusrendiks.

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul tuluna lineaarselt. Kasutusrendi sõlmimiseks tehtud esmased otsekulud lisatakse alusvara bilansilisele väärtusele ja kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt, samadel alustel nagu renditulu.

1.11. Müügitulu kliendilepingutelt (IFRS 15)

Müügitulu on tulu, mis tekib Ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida Ettevõttel on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Ettevõtte kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

(a) Kaupade müük

Ettevõtte müüb mitmesuguseid turvaseadmeid ja -kaupu. Müük kajastatakse kui kontroll toodete osas on üle antud, see tähendab, et tooted on tarnitud kliendile, klient saab otsustada toodete turustamise ja hinna üle ning pole täitmata kohustusi, mis võiksid mõjutada kliendi poolt toodete aktsepteerimist. Tooted on tarnitud, kui need on saadetud kokkulepitud kohta, toodete kahjustumise ja hävimisega seotud riskid on üle läinud kliendile ning klient on aktsepteerinud tooted vastavalt müügilepingule, aktsepteerimise nõue on aegunud või on Ettevõttel objektiivset tõendusmaterjali selle kohta, et kõik aktsepteerimise nõuded on täidetud. Ettevõtte kajastab nõude kui kaubad on tarnitud, kuna sellel ajahetkel tekib tingimusteta õigus saada tasu, mille maksmine sõltub ainult aja möödumisest. Kui Ettevõtte osutab kliendile täiendavaid teenuseid pärast seda, kui kontroll kauba üle on kliendile üle läinud, siis on nimetatud teenuse osutamine eraldiseisev teostamiskohustus ja müügitulu kajastatakse perioodi jooksul kui teenust osutatakse.

(b) Turvaseadmete projektimüük

Müügitulu kaupade müügist kajastatakse kui Ettevõtte müüb toote kliendile. Tehinguhind kuulub maksmisele koheselt. Kliendil on õigus defektiga toode vahetada seadusest tuleneva aja jooksul. Kuna tagastatud toodete arv on püsinud aastaid samal tasemel, siis on väga tõenäoline, et olulist kumulatiivselt kajastatud müügitulu tühistamist ei toimu. Igal bilansipäeval vaadatakse üle selle eelduse kehtivus ja hinnanguline tagastuste arvu. Kui Ettevõtte osutab kliendile täiendavaid teenuseid pärast seda, kui kontroll kauba üle on kliendile üle läinud, siis on nimetatud teenuse osutamine eraldiseisev teostamiskohustus ja müügitulu kajastatakse perioodi jooksul kui teenust osutatakse.

(c) Turvaseadmete paigaldustööd ja muud teenused

Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil kui teenuseid osutatakse. Fikseeritud hinnaga lepingute puhul kajastatakse müügitulu vastavalt tegelikult osutatud teenustele aruandeperioodi lõpuks suhtena kogu lepingu mahtu, kuna klient saab teenusest kasu samal ajal kui seda osutatakse. Müügitulu leitakse tegelike tehtud kulude ning kogu eeldatavate kulude suhtena. Juhul kui lepingus on mitu teostamiskohustust, siis jaotatakse tehingu kogutasu igale teostamiskohustusele eraldiseisva müügihinna alusel. Juhul kui seda ei eksisteeri, tuletatakse see eeldatava kulu pluss marginaali alusel. Juhul kui leping sisaldab toodete paigaldamist, siis kajastatakse müügitulu toodete müügist kindlal ajahetkel, kui kaubad on tarnitud, nende omandiõigus on

üle läinud ja klient on kaubad aktsepteerinud. Hinnangud müügitulu, kulude ja lepingu täitmise ulatuse osas vaadatakse üle kui tingimused muutuvad. Selle tulemusena tekkinud suurenemised või vähenemised hinnangulises müügitulus või kuludes kajastatakse selle perioodi kasumiaruandes, kui tingimused, mis põhjustasid ülevaatamise, said juhtkonnale teatavaks. Fikseeritud tasuga lepingute puhul tasub klient fikseeritud summad vastavalt maksegraafikule. Juhul, kui Ettevõtte poolt osutatud teenuste maht ületab saadud makseid, siis kajastatakse lepinguline vara finantsseisundiaruandes. Juhul, kui saadud maksed ületavad osutatud teenuste mahtu, siis kajastatakse lepinguline kohustus finantsseisundiaruandes. Juhul kui lepingus on muutuv tasu, siis kajastatakse see müügituluna ainult juhul, kui on väga tõenäoline, et seda hiljem ei tühistata.

(d) Tulu teenuselepingu alusel teenuse osutamisest

Ettevõtte osutab teenuselepingute alusel turvateenuseid fikseeritud ja muutuva hinnaga. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil kui teenuseid osutatakse. Fikseeritud hinnaga lepingute puhul kajastatakse müügitulu vastavalt tegelikult osutatud teenustele aruandeperioodi lõpuks suhtena kogu lepingu mahtu, kuna klient saab teenusest kasu samal ajal kui seda osutatakse. Fikseeritud tasuga lepingute puhul tasub klient fikseeritud summad vastavalt maksegraafikule. Juhul kui leping sisaldab tunnipõhist tasu, siis kajastatakse müügitulu summas, mille osas ettevõttel on õigus arve esitada. Klientidele esitatakse arveid iga kuu või tööde lõpetamisel ja tasu kuulub maksmisele arve esitamise hetkel. Juhul, kui ettevõtte poolt osutatud teenuste maht ületab saadud makseid, siis kajastatakse lepinguline vara. Juhul, kui saadud maksed ületavad osutatud teenuste mahtu, siis kajastatakse lepinguline kohustus.

1.12. Tulumaks (IAS 12)

Ettevõtte tulumaks Eestis

Eestis 1. jaanuaril 2000 jõustunud tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata ettevõtte kasumit, vaid makstakse netodividende. Tulumaksu makstakse dividendide, erisoodustuste, kingituste, annetuste, külaliste vastuvõtukulude, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksete ja siirdehindade korrigeerimise eest. Tegelik tulumaksumäär on väljamakstud netodividendidelt 20/80. Alates 2019. aastast on võimalik dividendimaksetele rakendada soodsamat maksumäära (14/86). Soodsamat maksumäära saab rakendada dividendide väljamaksetele, mis

ulatub kuni kolme eelneva aasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga.

1.13. Õiglase väärtuse määramine (IFRS 13)

Õiglase väärtus on hind, mis saadakse vara müügil või makstakse kohustise üleandmisel mõõtmiskuupäeval turuosaliste vahelises tavapärasel tehingus. Ettevõtte mõõdab oma finantsinstrumente õiglases väärtuses igal finantsseisundi aruande kuupäeval. Õiglase väärtuse määramine eeldab, et tehing vara müümiseks või kohustise võõrandamiseks toimub kas vara või kohustise põhiturul või põhituru puudumisel vara või kohustise kõige soodsamal turul.

(Majandus)üksus mõõdab vara või kohustise õiglast väärtust eelduste põhjal, mida turuosalised kasutaksid vara või kohustise hinna määramisel, eeldades, et turuosalised tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides. Mittefinantsvara õiglase väärtuse määramisel võetakse arvesse turuosalise võimet luua majanduslikke hüvesid, kasutades vara parimal viisil või müües selle teisele turuosalisele, kes kasutaks vara parimal viisil.

Vara või kohustise õiglase väärtuse hindamisel kasutab ettevõtte turul jälgitavaid andmeid ulatuses, milles see on kättesaadav.

Kõik varad ja kohustised, mille õiglast väärtust finantsaruannetes mõõdetakse või avalikustatakse, liigitatakse õiglase väärtuse hierarhiasse, mida kirjeldatakse järgmiselt, lähtudes madalaima taseme sisendist, mis on õiglase väärtuse määramisel tervikuna oluline:

Tase (T) 1 - identsete varade ja kohustiste noteeritud turuhinnad aktiivsetel turgudel.

Tase (T) 2 - hindamismeetodid, mille puhul on madalaima taseme sisend, mis on õiglase väärtuse määramisel oluline, otseselt või kaudselt jälgitav.

Tase (T) 3 - hindamismeetodid, mille puhul on madalaima taseme sisend, mis on õiglase väärtuse määramisel oluline, on mittejälgitavad.

2. taseme õiglast väärtust hinnatakse turuinfo abil ja hindamine põhineb jälgitavatel sisenditel.

3. taseme õiglast väärtust hinnatakse diskonteeritud rahavoogude hindamismeetodit kasutades ja hindamine põhineb mittejälgitavatel sisenditel.

	31.12.2023			31.12.2022		
	Bilansiline väärtus	Õiglane väärtus	T	Bilansiline väärtus	Õiglane väärtus	T
Varad						
Käibevarad						
Raha	314 095	314 095	1	649 403	649 403	1
Nõuded ja ettemaksed	3 853 182	3 853 182	3	3 340 660	3 340 660	3
Varud	160 387	160 387	3	216 961	216 961	3
Kokku käibevarad	4 327 664	4 327 664				
Põhivarad						
Nõuded ja ettemaksed	53 146	53 146	3	42 228	42 228	3
Materiaalsed põhivarad	804 942	804 942	3	2 903 081	2 903 081	3
Immateriaalsed põhivarad	13 764 675	13 764 675	3	11 319 277	11 319 277	3
Kinnisvarainvesteeringud	2 754 933	2 754 933		661 236	661 236	
Kokku põhivarad	17 916 861	17 916 861		14 925 822	14 925 822	
Kokku varad	22 244 526	22 244 526		19 132 845	19 132 845	
Kohustised						
Lühiajalised kohustised						
Laenukohustised	6 692 816	1 889 823	3	5 407 862	5 407 862	3
Võlad ja ettemaksed	6 225 314	6 225 314	3	5 561 188	5 561 188	3
Kokku lühiajalised kohustised	12 918 130	8 115 137		10 969 050	10 969 050	
Pikaajalised kohustised						
Laenukohustised	4 281 316	9 084 309	3	3 850 777	3 850 777	3
Eraldised	761 711	761 711	3	1 223	1 223	
Kokku pikaajalised kohustised	5 043 027	9 846 020		3 852 000	3 852 000	
Kokku kohustised	17 961 157	17 961 157		14 821 050	14 821 050	

Raha ja raha ekvivalendid hõlmavad hoivuseid kohalikes kommertspankades. Raha ekvivalendid on lühiajalised kõrge likviidsusega kuni kolme kuulise tähtajaga investeeringud ja mille väärtuse muutumise risk on ebaoluline. Oma lühiajalisuse tõttu on bilansilised väärtused ligilähedased raha ja raha ekvivalentide õiglasele väärtusele.

Lühiajaliste laenuõuete, pikaajaliste laenude ja muude pikaajaliste nõuete eeldatav krediitkahjum on 0%, ostjate nõuete ajalooline keskmine on olnud 0%. Mõju nõuete kaetavusele lühikeses perspektiivis ja eeldatavad kahjumid nende nõuete kehtivuse ajal on igal finantsseisundi aruande kuupäeval ebaolulised.

Varud on finantsseisundi aruandes kajastatud soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Õiglast väärtust hinnatakse neto realiseerimisväärtuse alusel, et katta kõik riskid ja probleemid.

Materiaalse põhivara õiglane väärtus võrdub eelduslikult bilansilise väärtusega, kuna selle hinnanguline kasulik eluiga, jääkväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle igal aastal.

Ettevõtte hinnangul ei erine finantskohustiste bilansiline väärtus finantsseisundi aruandes seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 oluliselt nende õiglasest väärtusest, kuna neid mõõdetakse neto rahavoogude diskonteerimisel tegeliku intressimääraga, mis arvestab kõiki laenamistega kaasnevaid otsekulusid, samuti selliste rahavoogude ajastust.

Osa ettevõtte pikaajalistest laenudest on ujuva intressimääraga (sisaldab 6 kuu Euribori). Juhtkonna hinnangul ei ole ettevõtte finantsväljavaated ja tururiskid pärast laenude saamist oluliselt muutunud ning ettevõtte võla intressimäärad vastavad turutingimustele.

1.14. Hüvitised töötajatele (IAS 19)

Ettevõtte kasutab ainult lühiajalisi hüvitisi töötajatele (eeldatakse, et need makstakse täielikult välja enne kaheteistkümnne kuu möödumist aruandeperioodi lõpust, mil töötajad teenuseid osutavad), nagu palgad ja sotsiaalkindlustusmaksed; tasuline põhipuhkus ja haiguspuhkus; ja boonused. Ettevõtte töötajad ei ole aruandeperioodidel ega pärast viimast finantsseisundi aruande kuupäeva 31.12.2023 saanud hüvitisi, aktsiapõhiseid makseid ega aktsiaoptioone.

1.15. Seotud osapooled (IAS 24)

Seotud osapool on isik või üksus, kes on seotud finantsaruandeid koostava majandusüksusega. Seotud osapoolte vaheline tehing on ressursside, teenuste või kohustiste üleandmine aruandva (majandus)üksuse ja seotud osapoolte vahel sõltumata sellest, kas see toimub tasu eest või tasuta. Sellised tehingud võivad mõjutada Ettevõtte kasumit või kahjumit ning finantsseisundit. Sel põhjusel võivad teadmised ettevõtte tehingutest, võlgnevuse saldodest, sealhulgas kohustistest ja suhetest seotud osapooltega mõjutada finantsaruannete kasutajate hinnanguid ettevõtte tegevusele, sealhulgas hinnanguid ettevõtte ees seisvatele riskidele ja võimalustele.

Emaettevõtte ja tütarettevõtete vahelised suhted avalikustatakse, vaatamata sellele, kas nimetatud seotud osapoolte vahel on olnud tehinguid või mitte. Ettevõtte avalikustab seotud osapoolte vahelised suhted kontrolli olemasolul sõltumata sellest, kas seotud osapoolte vahelised tehingud on toimunud.

Seotud osapoolteks loetakse järgmisi osapooli:

- juhtkonna (nõukogu ja juhatus) võtmeisikud, nende lähisugulased ja nende kontrolli all või olulise mõju all olevad üksused;
- aktsionärid, nende pereliikmed ja kõik neile otseselt või kaudselt kuuluvad ettevõtted ja sidusettevõtted.

1.16. Aruandeperioodi järgsed sündmused (IAS 10)

Aruandeperioodi järgsed sündmused on sündmused, mis toimuvad aruandeperioodi lõpu ja kuupäeva vahel, mil finantsaruanded on heaks kiidetud. Aruandeperioodijärgsed sündmused on sündmused, mis annavad tunnistust aruandeperioodi lõpus eksisteerinud tingimustest (aruandeperioodijärgsed korrigeerivad sündmused) ja sündmused, mis viitavad pärast aruandeperioodi tekkinud tingimustele (mittekorrigeerivad sündmused pärast aruandlusperioodi).

1.17. Olulised raamatupidamislikud hinnangud

IFRS-iga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute langetamist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestus-põhimõtteid ja kajastatud varasid ja kohustusi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis arvatavasti on asjakohased ning lähtuvad asjaoludest, mis kujundavad põhimõtted varade ja kohustuste väärtuste hindamiseks, mis ei tulene otseselt muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad. Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil, kui see puudutab vaid antud perioodi, või revideeritud ja tulevasi perioode, kui muutus mõjutab nii praegust kui ka tulevasi perioode.

Juhtkond on hinnanud tulevasi sündmusi ja muid ebakindlaid asjaolusid bilansipäeva seisuga ning vastava hindamisega seotud asjaolusid, millega kaasneb oluline risk varade ja kohustuste bilansilise väärtuse märkimisväärseks korrigeerimiseks järgmisel aruandeaastal.

Aruannetes kajastatud kõige olulisemad hinnangud on järgmised:

Nõuete hindamisel analüüsitakse iga nõuet individuaalselt. Nõude osalise või täieliku allahindamise otstarbekuse otsustamisel lähtutakse lepingupartneri finantsseisust, pakutavatest tagatistest, võla tasumiseks pakutud lahendustest ning lepingupartneri senisest maksekäitumisest, võttes arvesse ka lepingupartneri tulevikuperspektiive, sh ärioloogikat ning selle vastavust nii üldistele majandusarengutele kui vastava majandussektori arengutele.

Juhtkond on hinnanud masinate ja seadmete, muu põhivara ning immateriaalse vara kasulikkude eluiga. Materiaalse ja immateriaalne põhivara bilansiliste väärtuste ülevaade on esitatud aruande lisas.

Varude hindamisel lähtub juhtkond parimast talle teadaolevast informatsioonist, arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ja võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse suuruse määramisel lähtutakse valmiskauba puhul selle müügipotentsiaalst ning võimalikust neto realiseerimismaksumusest.

Ettevõtte kontrollib firmaväärtuse langust kord aastas. Selleks on tarvis hinnata nende raha genereerivate üksuste kasutusväärtust, millele firmaväärtus on jagatud. Kasutusväärtuse kindlaksmääramiseks annab juhtkond hinnangu raha genereeriva üksuse eeldatavatele tulevastele rahavoogudele ning valib kohase diskontomäära nende rahavoogude nüüdisväärtuse arvestamiseks.

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruandeid koostatakse lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, mis tähendab, et rakendatakse jätkuvalt samu arvestuspõhimõtteid ja esitusviise. Arvestuspõhimõtete ja esitusviiside muudatusi tehakse vaid juhul, kui see on tingitud uuest või muudetud IFRS standardist ja tõlgendusest või kui uus arvestuspõhimõte või esitusviis annavad objektiivsema ülevaate ettevõtte finantsseisundist, majandustulemusest ja rahavoogudest.

1.18. Riskijuhtimine

Riskide võtmine on äritegevuse tavapärane osa. Oluliste riskide määratlemine, juhtimine ja riskidest tekkiva võimaliku kahju minimeerimine on ettevõtte äritegevuse lahutamatu osa. Alljärgnevalt on toodud juhtkonna hinnang ettevõtte äritegevusega seotud võimalikest suurematest riskidest: tururisk, tegevusrisk, krediidirisk, intressirisk, valuutarisk, likviidsusrisk, kapitalijuhtimine.

Seoses oma tegevusega puutub ettevõtte kokku selliste finantsriskidega nagu tururisk (sh hinnarisk ja intressirisk), krediidirisk ja likviidsusrisk. Finantsriski all mõistetakse riski kui likviidsus on ebapiisav ja riski, kus kapitali puudusest või kapitali hinna tõusust tuleneb kasumlikkuse vähenemine. Finantsriskid on tavaliselt seotud järgmiste finantsinstrumentidega: nõuded ostjate vastu, raha ja raha ekvivalendid,

tarnijatele tasumata arved ja muud võlad ja laenu. Ettevõtte riskijuhtimise protsess põhineb eeldusel, et ettevõtte edu sõltub pidevast riskide jälgimisest, täpsest hindamisest ja tõhusast riskijuhtimisest. Riskide juhtimist jälgib ettevõtte juhtkond.

Tururisk

Tururisk on risk, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või tulevased rahavood muutuvad turuhindade muutuste tõttu. Tururisk hõlmab nii kahjumi kui ka kasumi võimalust ning sisaldab hinnariski ja intressiriski.

Hinnarisk

Ettevõtte suutmatus müüa vastuvõetavate hindadega võib avaldada negatiivset mõju ettevõtte finantsseisundi aruandele ning avaldada olulist negatiivset mõju ettevõtte äritegevusele, finantsseisundile, tuleviku väljavaadetele ja tegevuse tulemustele ning strateegia elluviimisele.

Intressimäära risk

Intressimäära risk on risk kui finantsinstrumendi õiglane väärtus või tulevased rahavood muutuvad intressimäärade muutuste tõttu. Ettevõtte on avatud turu intressimäärade muutuste riskile ja on peamiselt seotud ettevõtte intressi kandvate kohustistega, kuivõrd need on seotud üldiste ja konkreetsete turumuutustega.

Intressimäärade kõikumist põhjustavad mitmed üldised majanduslikud tegurid. Lisaks on intressimäärad tundlikud rahvusvaheliste majanduslike ja poliitiliste tingimuste, finantsturgude olukorra ja inflatsioonimäärade suhtes.

Ettevõtte rahastab järgmisi tegevusi:

- ettevõtete omandamise laenu
- transpordiseadmete liising.

Juhtkond jälgib pidevalt ettevõtte avatust intressiriskile. Selle lähenemisviisi kasutamine ei taga oluliste turul toimuvate muutuste korral kahjumeid väljaspool neid piire.

Ettevõtte pangalaenu Euribor on ujuva intressimääraga. Pangalaenuel on 0% alammäär negatiivse Euribori vastu, mis tähendab, et negatiivse Euribori korral võrdsustatakse Euribor nulliga ja selliste laenu marginaal ei vähene.

Kasutamata laenude eest võetakse ettevõttelt kohustistasu, mis põhineb jaotamata laenusumma keskmisel saldol, mõjutades seega otseselt ettevõtte tegelikku intressimäära. Nii 31.12.2023 kui 31.12.2022 seisuga puudusid ettevõttel kasutamata laenulimiidid.

Intrassitundlikkus

Intrassimäärade tõus võib negatiivselt mõjutada ettevõtte võimet katta intressikulusid jooksvatest rahavoogudest.

Krediidirisk

Krediidirisk on risk kui vastaspool ei täida finantsinstrumendi või kliendilepingu alusel võetud kohustisi ettevõtte ees, mis toob kaasa rahalise kahju. Ettevõtte on avatud äritegevusega seotud krediidiriskile, sh nõuded ostjate vastu ja finantseerimistegevused, nt hoiused pankades ja muud finantsinstrumendid.

Krediidiriski minimeerimiseks sõlmib ettevõtte tehinguid ainult krediivõimeliste vastaspooltega ja hoiustab raha Eesti tunnustatud pankades: Luminor (Moody's Investors Service krediidireiting Baa3), Coop (Moody's Investors Service krediidireiting Baa2), SEB (Moody's Investors Service krediidireiting Aa3), LHV (Moody's Investors Service krediidireiting Baa3) ja Swedbank (Moody's Investors krediidireiting Service Baa1). Kui selline liigitus pole saadaval, kasutab ettevõtte oma peamiste koostööpartnerite hindamiseks muud avalikult kättesaadavat finantsteavet ja oma varasemat kogemust.

31. detsembri seisuga oli nõuded ostjate vastu aegumine järgmine::

eurodes	31.12.2023	31.12.2022
Tähtajas	3 023 291	2 673 106
1-30p üle tähtaja	211 732	207 191
31-60p üle tähtaja	42 924	66 190
61-90p üle tähtaja	21 338	5 910
91p või rohkem üle tähtaja	120 991	29 923
	3 420 276	2 982 320

Aruande valmimise seisuga 31. detsembri 2023 ulatusid tähtjaks laekumata nõuded ostjate vastu 125 tuhande euroni. Ettevõtte hinnangul ei tulene seni laekumata nõuetest olulist krediidikahjumit (vt ka lisa 3).

Likviidsusrisk

Ettevõtte likviidsus näitab tema võimet tasuda õigeaegselt oma kohustised võlausaldajate ees. Likviidsus- ja refinantseerimisriskide hoolikas juhtimine eeldab rahastamise kättesaadavuse säilitamist piisava koguse krediitdivõimaluste kaudu. Ettevõtte äritegevuse olemusest tulenevalt kasutab ettevõtte aktiivselt väliseid ja sisemisi vahendeid, et tagada kapitalivajaduste katmiseks alati õigeaegsed vahendid.

Ettevõtte juhib likviidsusriski, jälgides pidevalt prognoose ja tegelikke rahavoogusid ning sobitades finantsvarade ja -kohustiste tähtaega. Ettevõtte käibekapital on negatiivne, kuid juhtkond ei näe selles riski ettevõtte tegevuse jätkuvusele vaid jätkab pingutusi ettevõtte käibe ja kasumlikkuse parandamisel, mis omakorda parandab ka käibekapitali seisukorda.

Kapitali juhtimine

Forus Security AS peab kapitaliks laenu ja kogu omakapitali. 31. detsembri 2023 seisuga oli emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku 4 283 369 (2022: 4 311 795) eurot.

Ettevõtte rahastab oma tegevust nii võla- kui ka omakapitaliga. Optimaalse rahastamisstruktuuri väljatöötamiseks ja riskide hindamiseks jälgib ettevõtte omakapitali ja bilansimahu suhet. Seisuga 31.12.2023 oli omakapital 19% (31.12.2022:23%,) bilansimahust.

Lisa 2. Raha ja raha ekvivalendid

eurodes	31.12.2023	31.12.2022
Sularaha kassas	2 072	1 892
Arvelduskontod	312 023	647 511
Raha ja raha ekvivalendid kokku	314 095	649 403

Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed

	Lisa nr	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		31.12.2023	12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Nõuded ostjate vastu		3 365 669	3 365 669	
Ostjatelt laekumata arved		3 420 276	3 420 276	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded		-54 606	-54 606	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	5	0	0	
Muud nõuded		183 507	183 507	
Tulevaste perioodide kulud		357 152	304 006	53 146
Kokku nõuded ja ettemaksed		3 906 328	3 853 182	53 146

	Lisa nr	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		31.12.2022	12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Nõuded ostjate vastu		2 940 910	2 940 910	
Ostjatelt laekumata arved		2 982 320	2 982 320	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded		-41 410	-41 410	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	5	2 814	2 814	
Muud nõuded		142 228	142 228	
Tulevaste perioodide kulud		295 555	254 707	42 228
Kokku nõuded ja ettemaksed		3 382 888	3 340 660	42 228

Lisa 4. Varud

	31.12.2023	31.12.2022
Müügiks ostetud kaubad	160 387	216 961
Ettemaksed varude eest	0	0
Kokku varud	160 387	216 961

Lisa 5. Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks		543 671		455 746
Üksikisiku tulumaks		511 325		383 420
Erisoodustuse tulumaks		3 172		2 817
Sotsiaalmaks		1 065 144		878 501
Kohustuslik kogumispension		28 804		22 178
Töötuskindlustusmaksed		74 176		57 864
Ettemaksukonto jääk	0		2 814	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	0	2 226 292	2 814	1 800 525

Vt ka lisad 3 ja 10.

Lisa 6. Materiaalne põhivara

	Kinnisvara invest	Üüripinnad	Renditav vara	Transpordivahendid	Muu materiaalne põhivara	Ettemaksud	Kokku
31.12.2021							
Soetusmaksumus	0	923 800	1 883 209	1 984 763	314 917	83 480	5 190 169
Akumuleeritud kulum	0	-182 464	-1 178 600	-650 463	-222 824	0	-2 234 351
Jääkmaksumus	0	741 337	704 609	1 334 300	92 093	83 480	2 955 818
Muud ostud ja parendused	131 408	88 455	0	799 647	83 991	640 115	1 743 615
Lisamised äriühenduste kaudu	0	0	0	9 329	4 666	0	13 995
Amort	-97 814	-44 414	-297 547	-427 860	-75 054	0	-942 688
Allahindlused	0	-32 688	-9 010	-295 365	-7 579	0	-344 641
Ümberklassifitseerimised kinnisvara investeeeringuga	627 642	-627 642	0	0	0	0	0
Ümberklassifitseerimine varudega	0	0	139 277	0	0	0	139 277
Ümberkvalifitseerimine ettemaksetest	0	0	14 690	591 437	9 119	-615 247	0
Muud ümberklassifitseerimised	0	-9 245	0	2 648	6 597	-1 058	-1 058
31.12.2022							0
Soetusmaksumus	759 050	228 894	1 853 677	2 775 402	381 310	107 289	6 105 622
Akumuleeritud kulum	-97 814	-113 091	-1 301 658	-761 265	-267 477	0	-2 541 305
Jääkmaksumus	661 236	115 803	552 019	2 014 137	113 833	107 289	3 564 317
Muud ostud ja parendused	0	158 804	4 632	0	88 164	251 600	503 200
Lisamised äriühenduste kaudu	0	0	0	0	0	0	0
Amort	-122 071	-52 333	-303 428	-438 717	-63 677	0	-980 226
Allahindlused	0	-37 154	-7 256	-298 805	-9 860	0	-353 076
Ümberklassifitseerimised kinnisvara investeeeringuga	0	0	0	0	0	0	0
Ümberklassifitseerimine varudega	0	0	281 959	0	0	0	281 959
Ümberkvalifitseerimine ettemaksetest	0	0	33 783	1 349 258	599	-1 383 641	0
Muud ümberklassifitseerimised	0	0	0	2 920	2 920	0	5 840
31.12.2023							
Soetusmaksumus	759 050	281 002	1 985 035	3 435 363	430 766	58 115	6 949 330
Akumuleeritud kulum	-219 885	-95 883	-1 423 326	-809 490	-301 707	0	-2 850 291
Jääkmaksumus	539 165	185 119	561 708	2 625 874	129 059	58 115	4 099 040

Seisuga 31.12.2023 on ehitiste all kajastatud kapitalirendis olevad üüripinnad jääkväärtuses 185 119 eurot (31.12.2022: 115 802) ning masinate ja seadmete all kapitalirendis olevad sõidukid jääkväärtuses 2 625 873 eurot (31.12.2022: 2 011 218). Seisuga 31.12.2023 jääkväärtuseta vara on ettevõttel kasutuses summas 904 920 eurot (31.12.2022 : 750 031).

2022. aastal klassifitseeris ettevõtte ehitiste all kajastatud kapitalirendis oleva Lõõtsa 12 üüripinna, mida enam põhitegevuses ei kasutata, ümber kinnisvarainvesteeringuks. Kinnisvarainvesteering on amortiseeritud kuni üüripinna lepinguperioodi lõpuni. Ettevõtte võttis kasutusele uue üüripinna, mille lepingutingimused võimaldavad pinnast loobuda vähem kui 12 kuud etteteatamisega- sellest tulenevalt ei ole antud pind kajastatud põhivarana.

Lisa 7. Immateriaalne põhivara

	Firmaväärtus	Arenguvälja- minekud	Arvutitarkvara	Kontsessioonid patendid litsentsid kaubamärgid	Muud immateriaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	Kokku
31.12.2021							
Soetusmaksumus	10 984 628	18 350	175 016	5 790	438 279	32 406	11 655 468
Akumuleeritud kulum	0	-18 350	-106 977	-5 034	-88 923	0	-219 284
Jääkmaksumus	10 984 628	0	68 039	756	349 356	32 406	11 435 184
Ostud ja parendused						16 342	16 342
Amortisatsioonikulu			-23 877	-756	-86 969		93 251
Ümberklassifitseerimine			40 959			-40 959	0
Äriühendused			-18 398		-2 250		-38 998
31.12.2022							
Soetusmaksumus	10 984 628	0	197 577	5 790	436 029	7 789	11 632 812
Akumuleeritud kulum	0	0	-130 854	-5 790	-170 861	0	-313 536
Jääkmaksumus	10 984 628	0	48 723	0	265 168	7 789	11 319 276
Ostud ja parendused						131 936	131 936
Amortisatsioonikulu		0			-85 428		-85 425
Ümberklassifitseerimine	2 430 000						2 430 000
Mahakandmised		0					
31.12.2023							
Soetusmaksumus	13 414 628	0	183 779	5 790	436 029	7 789	14 180 950
Akumuleeritud kulum	0	0	-144 875	-5 790	-170 861	0	-416 275
Jääkmaksumus	13 414 628	0	38 903	0	265 168	7 789	13 764 675

Firmaväärtus on tekkinud erinevate turvateenustega tegelevate ettevõtete ja nende tegevuste ostmisega:

- 2011 osteti Lääne-Virumaa juhtiv turvaettevõtte VSS ja AS Pristiselt valveteenusega tegelev üksus.
- 2012 osteti AS-lt Elion Ettevõtted Häire 112 äriüksus
- 2013 osteti AS Turvateenistus Alfastar
- 2021 toimus ühinemine Forus Turvateenused AS-ga, mille tulemusel sai uueks äriühingu nimeks Forus Security AS.
- 2023 toimus Forus Haldus OÜs jagunemine, mille tulemusel liikus Grupi siseselt tehnikaosakond Forus Securitysse.

Vastavad firmaväärtused on tekkinud omandatud osaluste soetusväärtuste ja netovarade vahena.

Kaetava väärtuse testi aluseks on 5 aastane rahavoo tuleviku prognoos, 2024 aastal oleme planeerinud müügitulude kasvuks 15% (2023: 8%), järgnevatel aastatel ca 7%. Käibe kasvades kasvavad samaaegselt ka deebitorid ning võlad hankijatele. Seega käibekapitali muutuste mõju on null. Diskontomääraks on arvestatud 12,8% (2023: 14,2%) ja pikaajaliseks kasvumääraks 1,5%. Test hõlmab kogu firmaväärtust. Selleks, et vara kaetav väärtus väheneks nullini, peaks ettevõtte müügitulude keskmine kasvumäär olema 6,8% või peaks ettevõtte EBITDA olema 4,6%.

Lisa 8. Rendikohustused

Aruandekohustuslane kui rentnik

eurodes	Autod	Üüripinnad	Kokku
2023			
Rendikohustise jääk seisuga			
31.12.2022	2 117 755	776 991	2 891 746
Uued rendilepingud	367 927	167 969	535 896
Rendimaksete tasumine	1 749 828	609 022	2 355 850
Rendikohustiste jääk seisuga			
31.12.2023	2 630 349	773 866	3 404 215
- lühiajaline osa	425 338	192 488	617 827
- pikaajaline osa	2 205 011	581 378	2 786 389
2022			
Rendikohustise jääk seisuga			
31.12.2021	1 400 820	734 461	2 135 281
Uued rendilepingud	1 166 170	186 047	1 349 217
Rendimaksete tasumine	449 235	143 517	592 752
Rendikohustiste jääk seisuga			
31.12.2022	2 117 755	776 991	2 891 746
- lühiajaline osa	367 927	167 969	535 896
- pikaajaline osa	1 749 828	609 022	2 355 850

Vt lisa 9.

Lisa 9. Laenukohustised

eurodes	31.12.2023	12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	Intressimäär	Alus- valuuta	Lõpp- tähtaeg
Arvelduskrediit	505 193	505 193	0			
Lühiajalised laenud kokku	505 193	505 193	0			
Pikaajalised laenud						
Laen 6	1 229 927	0	1 229 927	4% 3,95% +	EUR	2026
Laen 8	5 569 797	5 569 797	0	6kEuribor	EUR	2029
Laen 7	155 000	0	155 000	6,5%	EUR	2026
Laen 9	110 000	0	110 000	Intressita	EUR	2026
Pikaajalised laenud kokku	7 064 724	5 569 797	1 494 927			
Kapitalirendi- kohustised kokku	3 404 215	617 827	2 786 389	1,79- 2,35%+6k Euribor	EUR	2023- 2028
Laenukohustised kokku	10 974 132	6 692 816	4 281 316			

eurodes	31.12.2022	12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	Intressimäär	Alus- valuuta	Lõpp- tähtaeg
Pikaajalised laenud						
Laen 6	1 229 927	0	1 229 927	4% 3,95% +	EUR	2026
Laen 8	4 871 966	4 871 966	0	6kEuribor	EUR	2029
Laen 7	155 000	0	155 000	6,5%	EUR	2026
Laen 9	110 000	0	110 000	Intressita	EUR	2026
Pikaajalised laenud kokku	6 366 893	4 871 966	1 494 927			
Kapitalirendi- kohustised kokku	2 891 746	535 896	2 355 850	1,79- 2,35%+6k Euribor	EUR	2023- 2027
Laenukohustised kokku	9 258 639	5 407 862	3 850 777			

Vt ka lisa 8. Laen 8 katteks on LHV Panga kasuks seatud pant Forus Security AS aktsiatele, kommertspant summas 4 000 000 eurot vallasvarale ja garantii summas 4 922 130 eurot U.S. Invest AS poolt. Bilansipäeva seisuga ei vasta Ettevõtte Laen 8-le seatud finantskonventidele, kuid Laen 8 laenuandjat on rikkumisest informeeritud

ja laenuandjalt on saadud kinnitus, et laenulepingu rikkumist ei sanktsioneerita, mistõttu on Ettevõtte hinnangul sisuliselt endiselt tegemist pikaajalise laenukohustusega.

Lisaks garanteerib Forus Security AS kuni 600 000 euro ulatuses Forus Tehnika Rent OÜ poolt võetud laenukohustust.

Lisa 10. Võlad ja ettemaksed

	Lisa nr	31.12.2023	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele		1 432 554	1 432 554
Võlad töövõtjatele		2 181 087	2 181 087
Maksuvõlad	5	2 226 292	2 226 292
Intressivõlad		168 137	168 137
Muud viitvõlad		142 200	142 200
Müügitulu lepingulised kohustised		75 044	75 044
Kokku võlad ja ettemaksed		6 225 314	6 225 314
		31.12.2022	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele		1 429 292	1 429 292
Võlad töövõtjatele		1 918 338	1 918 338
Maksuvõlad	5	1 800 525	1 800 525
Intressivõlad		108 320	108 320
Muud viitvõlad		199 875	199 875
Müügitulu lepingulised kohustised		104 838	104 838
Kokku võlad ja ettemaksed		5 561 188	5 561 188

Lisa 11. Tingimuslikud kohustised ja varad

	31.12.2023	31.12.2022
Võimalikud dividendid	475 556	496 876
Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt	158 518	165 625
Garantiaegsed tagatised	140 325	77 553
Kokku tingimuslikud kohustused	774 399	740 054

Lisa 12. Aktsiakapital

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	58 280	58 280
Aktsiate arv (tk)	58 280	58 280
Aktsiate nimiväärtus	1	1

Lisa 13. Müügilepingute tulu

	2023	2022
Eurodes		
Müügilepingute tulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	32 490 596	30 989 611
Müük Euroopa Liidu riikidele	109 424	38 699
Kokku müügilepingute tulu	32 600 020	31 028 310
Müügilepingute tulu tegevusalade lõikes		
Turvateenused	23 222 633	20 931 968
Turvaseadmete müük ja paigaldus	5 050 289	6 824 453
Turvaseadmete hooldus	3 741 897	2 575 131
Muu	585 201	696 757
Kokku müügilepingute tulu	32 600 020	31 028 310

Lisa 14. Müüdnud kaupade ja teenuste kulu

eurodes	2023	2022
Müügi eesmärgil ostetud kaubad, teenused sh traspordikulud	4 089 817	5 077 566
Üür ja rent	10 663	4 382
Töövahendid	267 261	174 510
Sideteenused	251 633	178 672
Personalikulud (koolitus ja kindlustus)	167 867	142 226
Kantselei ja IT kulud	78 215	37 594
Muud	889 020	24 263
Kokku müüdnud kaupade ja teenuste kulu	5 754 475	5 641 235

Lisa 15. Mitmesugused tegevuskulud

eurodes	2023	2022
Üür ja rent	406 768	383 080
Mitmesugused bürookulud	51 961	48 912
Lähetuskulud	8 301	8 171
Koolituskulud	35 927	105 861
Konsultatsioonikulud	450 243	448 275
Reklaamikulud	173 613	114 617
Transpordikulud	93 788	119 029
Sidekulud ja IT kulud	298 923	271 369
Kindlustuskulud	17 898	13 800
Esinduskulud	78 890	79 424
Muud	97 572	8 441
Kokku mitmesugused tegevuskulud	1 713 885	1 600 979

Lisa 16. Personalikulud

Seisuga 31. detsember 2023 töötas ettevõttes 1426 töötajat (2022:1234).

	2023	2022
Palgakulu	18 352 035	16 292 014
Sotsiaalmaksud	5 443 604	5 297 249
Kokku tööjõukulud	23 795 640	21 589 263
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	1 092	1 112
Töölepingu alusel töötav isik	1 295	1 109
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	3	3

Töötajatele, sealhulgas võtmeisikutele, ei ole makstud erihüvitisi, aktsiapõhiseid makseid ega aktsiaoptsoone.

Lisa 17. Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loeb ettevõtte järgmisi osapooli:

- juhtkonna (nõukogu ja juhatus) võtmeisikud, nende lähisugulased ja nende kontrolli või olulise mõju all olevad üksused;
- aktsionärid, nende pereliikmed ja kõik neile otseselt või kaudselt kuuluvad ettevõtted ja sidusettevõtted;

Forus Security AS kuulub 100% Forus Grupp OÜ-le, mis omakorda kuulub Eesti eraisikule ja Eesti kapitalil põhinevale ettevõttele.

2023. aastal maksti juhatuse liikmetele tasu 111 (2022: 111) tuhat eurot. Juhatuse liikmetele ei ole antud aktsiapõhiseid makseid ega aktsioptsioone.

Saldod ja tehingud seotud osapooltega

	31.12.2023		31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Emaettevõtja	0	1 455 705	500	1 389 837
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	40 876	936 033	124 637	181 023
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	213 389	343 912	549	196 189
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	7 257	4 544	31 135	4 777
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	0	0	14

Laenud

eurodes	31.12.2023		31.12.2022	
	Laenu- kohustised	Intressi- kohustised	Laenu- kohustised	Intressi- kohustised
Emaettevõtja	1 229 927	111 269	1 229 927	87 890
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	155 000	40 837	155 000	20 430
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	110 000	0	110 000	0

	2023	Saadud laenu- laenud	Saadud laenu- tagasi- maksed	Makstud intressid	Intressi- määr	Alus- valuuta	Löpp- tähtaeg
Emaettevõtja		0	0	49 880	4%	EUR	2026
	2021	Saadud laenu- laenud	Saadud laenu- tagasi- maksed	Makstud intressid	Intressi- määr	Alus- valuuta	Löpp- tähtaeg
Emaettevõtja		0	0	44 966	4%	EUR	2026

Kaupade ja teenuste ost ja müük

	2023		2022	
	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid
Emaettevõtja	1 862 193	300	665 992	1 251
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	38 831	659 500	37 682	544 641
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	52 549	71 544	30 591	12 836
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	27 939	527 355	39 362	453 888
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	450	4 664	1 093	3 397

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 09.07.2024

Forus Security AS (registrikood: 10622346) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MERIKE MUMME	Juhatuse liige	09.07.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Forus Security AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Forus Security AS (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilansi seisuga 31. detsember 2023 ning kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) (ISA (EE)). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas Kutseliste arvestuseksperide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvates seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme teatud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulisel osal kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvates seadustes sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on rakendatav, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas ISA (EE)-dega läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Me kasutame auditi osana vastavalt ISA (EE)-dega kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhatuse poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali

põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/allkirjastatud digitaalselt/

Mati Nõmmiste

Vandeaudiitor nr 178

Grant Thornton Baltic OÜ

Tegevusluba nr 3

Pärnu mnt 22, 10141 Tallinn

09. juuli 2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Forus Security AS (registrikood: 10622346) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MATI NÕMMISTE	Vandeaudiitor	09.07.2024

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Turvatöö, v.a avalik korrakaitse	80101	23222633	71.24%	Jah
Turvasüsteemide käitus	80201	8792186	26.97%	Ei
Hoonehalduse abitegevused	81101	585201	1.80%	Ei

Täiendav aruande osa

Kahjumi katmise otsus

Aruandeaasta kahjum summas 28 427 eurot katta eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt.

Merike Mumme
Juhatuse liige

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	EMTAK versioon	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Turvatöö, v.a avalik korrakaitse	80101	EMTAK 2008	23222633	71.24%	Jah
Turvasüsteemide käitus	80201	EMTAK 2008	8792186	26.97%	Ei
Hoonehalduse abitegevused	81101	EMTAK 2008	585201	1.80%	Ei